

40. HRVATSKI SEMINAR ZA STRANE SLAVISTE ZAGREBAČKE SLAVISTIČKE ŠKOLE

(22. 8. – 2. 9. 2011.)

Anera Ryznar

(Odsjek za kroatistiku, Filozofski fakultet – Zagreb)

Od 23. kolovoza do 3. rujna 2011. u Dubrovniku je održan jubilarni 40. hrvatski seminar za strane slaviste Zagrebačke slavističke škole. U radu dvotjednog seminara sudjelovalo je 67 polaznika iz 24 države svijeta te tridesetak profesora, predavača i znanstvenih novaka, najvećim dijelom s Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, ali i iz drugih hrvatskih sveučilišta, kulturnih i znanstvenih institucija. Otvorenju ovog svečanog, jubilarnog seminara nazočili su i ugledni gosti: ravnatelj Uprave za međunarodnu suradnju i europske integracije u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa prof. Staša Skenžić, dekan Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. Damir Boras, pročelnik Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. Mateo Žagar. Riječima dobrodošlice sudionicama seminara obratila se i Marija Vučković, zamjenica župana Dubrovačko-neretvanske županije, Tatjana Šimac Bonačić, zamjenica gradonačelnika Grada Dubrovnika te Vlasta Brunsko, voditeljica Ureda Poslijediplomskog središta u kojem se najvećim dijelom održava seminarski program. Posebni su gosti na otvorenju jubilarnoga seminara bili prof. dr. Borislav Pavlovski, svojedobno tajnik Škole, te Biserka Kudrna, dugogodišnja administrativna tajnica.

U nastavnom dijelu programa 40. seminaru polaznici su s obzirom na svoje interese i stupanj jezične kompetencije mogli birati između deset ponuđenih jezičnih lektorata i književnih proseminara. Rad u lektoratima (pod vodstvom prof. Ane Kodrić, prof. Ane Ćavar, prof. Ivane Drenjančević i doc. dr. Tomislava Bogdana) obuhvatio je učenje hrvatskoga jezika od početničke razine do visokih konverzacijskih stupnjeva s ciljem funkcionalnog usvajanja jezika i usavršavanja pojedinih gramatičkih i konverzacijskih vještina. Osim jezičnih lektorata, na seminaru se održavala i slovenistička prevoditeljska radionica, pod vodstvom doc. dr. Đurđe Strsoglavca, u kojoj je skupina prevoditelja prevodila odabrane prozne tekstove hrvatskih književnika na slovenski jezik. Predviđeno je da se prijevodi i komentari objave u jednom od slovenskih književnih časopisa koji podupiru takve projekte.

Na književnim su se seminarima pak obrađivale izabrane književne i komparatističke teme, s naglaskom na stilove, poetike i čitanja *suvremene* hrvatske književnosti u kontekstu recentnih književnih i kulturnih teorija (poetološki proseminar vodio je doc. dr. Tvrtko Vuković, dramski doc. dr. Leo Rafolt, a prozni prof. Nikola Koščak). Polaznicima je ponuđen i fakultativni proseminar hrvatske povijesti pod vodstvom prof. dr. Tvrтка Jakovine, zamišljen kao kratki pregled glavnih problema hrvatske povijesti od srednjega vijeka do danas, te lektorat iz staroslavenskog i starohrvatskoga jezika pod vodstvom prof. Ivane Eterović na kojem su studenti mogli naučiti osnove hrvatske glagoljice i upoznati se s jezičnim značajkama hrvatskih srednjovjekovnih tekstova.

Kao i prethodnih godina i na ovome su seminaru uporišta predavačkoga dijela programa bila dva ciklusa predavanja – jezikoslovni i književnoznanstveni. U prvom tjednu održan je jezikoslovni blok predavanja *Hrvatski jezik u predstandardizacijskome razdoblju* koji je koncipirao prof. dr. Ivo Pranjković. Ciklus je osmišljen tako da se u njemu prikažu glavne osobitosti povijesnoga razvoja hrvatskoga jezika s obzirom na standardizacijske tokove i tendencije. Posebna je pozornost posvećena spisateljskom radu i jezikoslovnim prinosima franjevacu, povodom nedavne velike obljetnice Franjevačkoga reda i 400. obljetnice objavljivanja *Velikoga nauka* fra Matije Divkovića iz 1611. godine. Od ukupno pet predavanja jedno je bilo posvećeno predstandardizaciji hrvatskoga jezika općenito (prof. dr. Ivo Pranjković), drugo predstandardnim razdobljima (prof. dr. Stjepan Damjanović), treće grafijskoj i pravopisnoj problematici u razmatranim razdobljima (prof. dr. Lada Badurina), četvrto spisateljskom i uopće kulturnom djelovanju fra-

njevacu Bosne Srebre (prof. dr. Marko Karamatić), a peto protostandardizacijskim procesima u 18. stoljeću (doc. dr. Krešimir Mićanović).

U drugom tjednu održan je ciklus *Književnost i kultura devedesetih* koji je pripremio prof. dr. Krešimir Bagić, a u kojem se nastojalo definirati ključne književne događaje i poetičke dominante tog desetljeća te zacrtati njihov kulturni i društveni kontekst. Ciklus je predstavio literarne dominante desetljeća, osvijetlio odnose književnosti i medija, propitao priručne pojmove poput stvarnosne proze, napokon književnim praksama supostaviti ostale umjetničke (ali i političke) prakse. Ciklus od pet predavanja obuhvatio je sljedeće teme: društveno-politički kontekst Hrvatske na kraju 20. stoljeća (prof. dr. Tvrtko Jakovina), pregled pjesničkih praksa i poetika (doc. dr. Tvrtko Vuković), mehanizme književnog i kulturnog pamćenja u prozi devedesetih (prof. dr. Andrea Zlataar), tranzicijsku dramu i politički teatar (doc. dr. Leo Rafolt) te obrasce vizualne kulture devedesetih (prof. dr. Feđa Vukić).

Između dvaju predavačkih ciklusa subotnja predavanja održali su prof. dr. sc. Vinko Brešić i doc. dr. Tomislav Bogdan. U svom predavanju *Medijska slika hrvatske književnosti*, Vinko Brešić je trima modelima hrvatske književnosti – srednjovjekovnoj, starijoj i novijoj književnosti – pridružio je osnovne odrednice studijske periodizacije, kritičke podjele, autorâ i djelâ, središtâ, jezika, pisma, žanrova, europskoga konteksta te medija. U predavanju naslovljenom *Kratki spojevi: zamke kontekstualizacijskih pristupa renesansnoj književnosti* Tomislav Bogdan se na nekoliko odabranih primjera iz hrvatske renesansne književnosti osvrnuo na zamke do kojih može doći zanemarivanjem imanentističkog pristupa književnome tekstu.

U prigodi obilježavanja 40 godina rada Škole organiziran je i okrugli stol u kojem su sudjelovali Krešimir Bagić, Stjepan Damjanović, Božena Jurčić, Krešimir Mićanović, Ivo Pranjković i Đurđa Strsoglavac. Sudionici su u svojim izlaganjima osvijetlili različite aspekte i segmente rada Zagrebačke slavističke škole te pritom govorili o Školi i kao svjedoci i aktivni protagonisti njezine povijesti.

U fakultativnom, popodnevnom dijelu programu, polaznicima su ponuđena tri različita programa: filmske projekcije, glazbena radionica te studijski obilasci dubrovačkih znamenitosti. U popodnevnom su satima, u tri različita termina, kao sastavni dio kulturološkog bloka zbivanja, prikazana tri filma iz 90-ih godina – uklapajući se tako u temu seminara “*kultura devedesetih*” – *Kako je počeo rat na mom otoku* (redatelj Vinko Brešan, 1996), *Tri muškarca Melite Žganjer* (redateljica Snježana Tribuson, 1998) i *Armin* (Ognjen Sviličić, 2007). Studijski obilasci dubrovačkih znamenitosti odnosno oda-

brana predavanja iz povijesti Dubrovačke Republike uključili su posjet ljetnikovcu Petra Sorkočevića, franjevačkom samostanu, tvrđavi Lovrjenac i palači Sponza. Tri predavanja – o ljetnikovcu, samostanu i tvrđavi – održao je prof. dr. sc. Milovan Tatarin, a o Sponzi predavanje je polaznicima održao Zoran Perović, arhivist u Državnom arhivu u Dubrovniku. Studijski obilasci dubrovačkih znamenitosti te obilazak grada uz stručno vodstvo doc. dr. Tomislava Bogdana omogućili su polaznicima detaljnije upoznavanje kulturne i povijesne baštine grada Dubrovnika, važne sastavnice hrvatske povijesti i kulture. U poslijepodnevnom programu, u pet termina, održana je i glazbena radionica pod vodstvom Ivica Puljića. Radionica je okupila one polaznike koji su željeli naučiti više o hrvatskoj tradicionalnoj glazbi.

Večernji termini 40. seminara bili su rezervirani za kulturna zbivanja kojima je svrha bila upoznati sudionike s recentnom hrvatskom umjetničkom scenom te kvalitetnim sadržajima predstaviti hrvatsku kulturu. Kulturna zbivanja započela su koncertom Dubrovačkog gudačkog kvarteta u atriju Poslijediplomskog središta, nakon čega je uslijedilo gostovanje uglednoga dramatičara i teatrologa prof. dr. Borisa Senkera. Doc. dr. Leo Rafolt predstavio je Senkera kao autora brojnih, samostalno ili u suautorstvu, djela o drami i kazalištu. Sudionici seminara posjetili su i Umjetničku galeriju Dubrovniku gdje su uz stručno vodstvo ravnatelja Galerije Antuna Maračića pogledali izložbu Blago Umjetničke galerije Dubrovnik – hrvatska umjetnost od kraja 19. st. do danas na kojoj su izložena djela gotovo svih najpoznatijih dubrovačkih i nacionalnih slikara, grafičara i kipara. Na književnoj večeri posvećenoj suvremenoj hrvatskoj prozi gostovali su književnici Josip Mlakić i Edo Popović s kojima je razgovor vodila prof. Anera Ryznar, a nakon projekcije filma *Armin* upriličeno je i predstavljanje redatelja Ognjena Sviličića s kojim je razgovor vodio doc. dr. Nikica Gilić. Tijekom seminara promovirana je knjiga *Dalmacija očima stranaca* norveškog slavista Sveina Mønneslanda, a na promociji knjige uz njezina autora govorili su prof. dr. Ivo Pranjković i prof. dr. Ivica Prlender. Na seminaru je također predstavljena knjiga Lea Rafolta *Priučeni na tumačenje: Deset čitanja* tiskana ove godine u izdanju Zagrebačke slavističke škole. U promociji su uz autora sudjelovali prof. dr. Krešimir Bagić i prof. dr. Milovan Tatarin.

Kulturna su zbivanja dakle na 40. seminaru uključila različita područja – književnost, film, glazbu, kazalište i slikarstvo – potvrđujući tako još jednom da su kulturne prakse važan segment programskog sadržaja Zagrebačke slavističke škole.

Za sudionike 40. seminaru bila su organizirana tri tematski koncipirana stručna izleta: u Grad Cavtat, na Elafitsko otočje te u Trsteno i Ston. Seminaristi su u Cavtatu posjetili – uz stručno vodstvo – pinakoteku župne crkve Sv. Nikole, Knežev dvor, renesansnu palaču iz 16. stoljeća, u kojoj se danas nalazi knjižnica i arhivska zbirka Baltazara Bogišića, kuću Vlahe Bukovca, te mauzolej obitelji Račić na groblju Sv. Roka. O kulturnopovijesnom značenju Cavtata seminaristima je govorio prof. dr. Milovan Tatarin.

Cjelodnevni izlet na Elafitsko otočje (Koločep, Šipan, Lopud) otkrio je polaznicima dio ljepote koju krije dubrovački arhipelag, ali i kulturno-civilizacijska dostignuća stanovnika tih otoka. Na Koločepu je polaznicima predavanje o povijesti Dubrovačke Republike održao prof. dr. Tvrtko Jakovina, a na Šipanu polaznike je dočekala dr. sc. Željka Čorak koja ih je upoznala s bogatom kulturnom povijesti Elafitskog otočja i njegovih ljetnikovaca. Na drugom stručnom izletu sudionici Škole su obišli arboretum u Trstenom, nakon čega su posjetili grad Ston. Predavanje o stonskoj solani održao je Svetan Pejić.

Na 40. seminaru polaznicima su podijeljena i tri vrijedna izdanja koja je Zagrebačka slavistička škola objavila u 2011. godini: zbornik radova *Sintaksa hrvatskoga jezika/Književnost i kultura osamdesetih* koji sadrži predavanja održana na 39. seminaru Zagrebačke slavističke škole, *Priučeni na tumačenje: Deset čitanja*, autorsku knjigu interpretacija suvremene hrvatske drame Lea Rafolta te *Vodič kroz Zagrebačku slavističku školu: Četrdeset godina rada (1972–2011)* koji je priredio Krešimir Mićanović povodom jubilarne obljetnice Zagrebačke slavističke škole i koji opisuje povijest Škole i njezinih 40 održanih seminaru.

Rad u seminaru zaključen je u petak, 2. rujna 2011., podjelom diploma polaznicima i nastupom sudionika glazbene radionice. Polaznici, predavači, lektori i gosti rad ovogodišnjeg seminaru ocijenili su najvišim ocjenama, izrazivši želju da se na seminar ponovo vrate.

40. seminar Zagrebačke slavističke škole organizacijski su pripremili: doc. dr. Krešimir Mićanović, voditelj Škole, doc. dr. Tomislav Bogdan, zamjenik voditelja, prof. Anera Ryznar, programska tajnica, Božena Jurčić, financijska tajnica, Nevenka Vručina, administrativna tajnica.

Zagrebačka slavistička škola je u proteklih 40 godina neumorno promicala hrvatski jezik, književnost i kulturu među inozemnim studentima, stručnjacima i prevoditeljima, tj. radila je na obavljanju svoje temeljne zadaće: predstavljati hrvatsku kulturu, prvenstveno hrvatski jezik i književnost

u inozemstvu. Pripremajući 40. seminar organizatori su nastojali dostojno predstaviti rad Škole u svim njezinim segmentima (filološkom, književno-znanstvenom, kulturološkom, multimedijском) kao i podsjetiti na zasluge svih onih koji su Zagrebačku slavističku školu učinili jednom od najprestižnijih i najdugotrajnijih hrvatskih kulturnih manifestacija. Njima je posvećena i Nagrada grada Zagreba koja je ove godine (2011) Školi dodijeljena u znak javnog priznanja za osobite uspjehe, ostvarenja i zasluge u radu. Zaključivši tako i simbolično četvrto, vrlo turbulentno desetljeće svojega rada, pred Zagrebačkom slavističkom školom nalaze se novi izazovi – zadržavanje visoke razine kvalitete svojega programa uz nužno prilagođavanje novim stručnim i znanstvenim interesima slavističke akademske zajednice te postizanje trajnije financijske stabilnosti koja bi jamčila i veći broj polaznika i bogatiji program. Sa željom da u njezinom petom desetljeću sudjelovanje na Zagrebačkoj slavističkoj školi učinimo još korisnijim i zanimljivijim njezinim polaznicima, otpočinjemo pripreme na organizaciji 41. seminara.